

Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének

5/2012. (IV. 19.) számú rendelete

Rád község helyi jelentőségű természeti értékeinek védelméről

Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. §. (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 24. § (1) b) pontjában, a 30. § (1) és (2) b) pont szerint kapott felhatalmazás alapján a természeti értékek helyi védelmére, a következő önkormányzati rendeletet alkotja.

I. rész

Általános rendelkezések

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya kiterjed a Rád Községi Önkormányzat természeti oltalma alatt álló valamennyi természeti értékre és azok védőövezetére.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

a) <i>védtett érték:</i>	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által e rendeletben védetté nyilvánított helyi jelentőségű természeti területek és természeti értékek,
b) <i>védőövezet:</i>	a védett értékek közvetlen közelében található azon terület vagy területek, amelyen bekövetkező változások alapvetően és közvetlenül befolyásolhatják a védett érték állapotát,
c) <i>természetvédelmi kezelés:</i>	a védett természeti érték felmérését, nyilvántartását, bemutatását, helyreállítását célzó valamennyi tevékenység.

A helyi jelentőségű védett természeti terület és érték kezelése

3. §

- (1) A védett természeti értékek helyén a következő feliratú táblát kell elhelyezni:

„Természeti érték – Rád Községi Önkormányzat”.
- (2) A védett természeti terület határainál a közlekedésre kijelölt utak mentén a védelmet jelölő táblákat kell elhelyezni, amelyek felirata:

„Természetvédelmi terület – Rád Községi Önkormányzat”.

- (3) A megrongálódott, vagy hiányzó táblák javításáról, cseréjéről szükség szerint gondoskodni kell.

4. §

- (1) A helyi jelentőségű védett természeti terület fennmaradásának feltétele, megőrzésének módja elsősorban a gondozás és a rendeltetésének megfelelő használat.
 - (2) A használat során a tulajdonosnak törekednie kell az értékek jó állapotban tartására és az esetleges károsodások megelőzésére.
 - (3) A Polgármesteri Hivatalnak a védett értékek állapotát és annak változásait folyamatosan figyelemmel kell kísérnie.
 - (4) A védett értékek természetvédelmi kezeléséről a Rád Községi Önkormányzat minden évben a saját költségvetése terhére gondoskodik.
 - (5) Törekedni kell a védett értékek bemutatására. A természeti értékek tudatformáló erejének elősegítésére azokat a helyi közoktatásban, közművelődésben ismertetni kell.
 - (6) A védett terület szabadon látogatható. Védett természeti értékek látogathatóságát a Tvt. 37. § (1), (2) bekezdés alapján a Természetvédelmi Hatóság ideiglenesen korlátozhatja, vagy megtilthatja.
 - (7) Védett természeti érték állapotát természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni tilos.
 - (8) Védett természeti területen közlekedésre csak az arra kijelölt utak vehetők igénybe.
-
- (9) A természeti területeket és értékeket érintő útszakaszokon tilos az út hó- és síkosság mentesítését a növényzetet károsító módon végezni.
 - (10) A helyi jelentőségű természeti terület védőterületeit a helyi építési szabályzat írja elő.
 - (11) Védett természeti területen a tulajdonos – önkormányzati tulajdon esetében a polgármester - engedélye szükséges:
 - a) kiállítások és egyéb kulturális rendezvények megtartásához,
 - b) filmforgatáshoz
 - c) táborozáshoz
 - d) a terület nem természetvédelmi célú igénybevételéhez.
 - (12) A helyi védelem alatt álló természeti területet veszélyeztető tevékenységet a polgármester megtilthatja, korlátozhatja vagy felfüggesztheti.

- (13) A helyi védelem alatt álló területen a rendeletben előírtak teljesítésére történő kötelezés, valamint a közlekedés- és tartózkodáskorlátozás a polgármester hatáskörébe tartozik.

5. §

- (1) A védőövezetbe tartozó ingatlanok esetében a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (1072 Budapest, Nagydíófa u. 10-12.) hozzájárulása szükséges valamennyi építési tevékenységhez.
- (?) A védőövezetbe tartozó ingatlanok esetében a természetvédelmi hatóság engedélyre van szükség:
- a) terület-felhasználási kategóriák és építési övezetbe sorolás megváltoztatásához,
 - b) az építési engedélyezési eljárásban, különös tekintettel az építés helyének meghatározására, a beépítés mértékének megállapítására, a rálátás és a kilátás védelmére, a minimális zöldfelületi arány meghatározására, köztárgyak elhelyezésére,
 - c) az eredeti terepviszonyok 2 m-re meghaladó megváltoztatása,
 - d) vízi létesítmény építése esetén,
 - e) veszélyes anyagok tárolása lehetőségének megállapítása során,
 - f) hulladék-elhelyezési előírások kapcsán,
 - g) rekultivációs kötelezés megállapítása során.

6. §

A helyi természetvédelmi területekre vonatkozó előírások

- (1) A természetvédelmi területek vonatkozásában a törvényben foglalt előírásokon túlmenően az alábbi szabályozást kell alapul venni.

A./ Tilos

- a) a természeti értékek jelentős zavarásával, károsodásával járó vízügyi munkálatok végzése, vízkivétel, vízkormányzás (kivéve, ha azok természetvédelmi céllal történnek);
- b) az erdő, rét, legelő művelési ágának megváltoztatása;
- c) gyepfeltörés, tárcsázás;
- d) erdőrészlet kitermelés (kivéve az engedéllyel végzetteket);

- e) fény-, zaj- vagy egyéb zavaró hatással járó munkálatok illetve tevékenységek végzése;
- f) sugárzó, rádiójeleket kibocsátó/továbbító berendezés telepítése;
- g) mindennemű építési tevékenység és telekalakítás, kivéve azon eseteket, amennyiben az kifejezetten természetvédelmi célokat szolgál, illetőleg a szántó, gyep, legelő művelési ág besorolással összefüggő általános tevékenységhez kötődik,
- h) mesterséges vadtartás, tenyésztés illetve vadfajok kibocsátása;
- i) tűzgyújtás, (kivéve az engedéllyel végzetteket);
- j) egyéb, a természeti övezet jellegét veszélyeztető tevékenység.

B./ A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges

- a) a természetvédelmi kezelési tervekben leírtaktól eltérő területkezelői tevékenység végzéséhez vagy felhagyásához.

(2) A természetvédelmi területek kezelési övezeteire vonatkozó általános előírások

A./ Tilos

- a) a forgalom elől elzárt illetve közútnak nem minősülő területekre, bármilyen gépjárműforgalom beengedése; a természeti övezet természeti értékeit veszélyeztető illetve károsító tevékenység végzése;
- b) a földrészletek művelési ágának, méretének, alakjának megváltoztatása, ~~kivéve a természet védelmét szolgáló beavatkozásokat.~~

(3) A természetvédelmi területek védőövezeteire vonatkozó előírások:

A./ Tilos

- a) a területet károsító illetve veszélyeztető tevékenység végzése;
- b) ipari tevékenység végzése, illetve ilyen célt szolgáló létesítmények elhelyezése,
- c) a környezet szennyezésével illetve védett természeti érték károsításával járó gazdálkodási mód, területhasználat;
- d) a természeti értékek jelentős zavarásával járó létesítmény elhelyezése illetve tevékenység végzése.

B./ A természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges

- a) a földrészletek művelési ágának megváltoztatásához;
 - b) építési tevékenységhez;
 - c) határértéket meghaladó zajhatással illetve szennyező anyag kibocsátásával járó tevékenység végzéséhez.
- (4) A természetvédelmi területekre vonatkozó egyéb előírások tekintetében a védett területek természetvédelmi kezelési fenntartási tervében foglaltakat kell alkalmazni, az abban nem szabályozott kérdésekben pedig a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény megfelelő rendelkezéseit kell alapul venni.

Természetvédelmi területek, értékek védetté nyilvánításának és a védettség megszüntetésének eljárási szabályai

7. §

- (1) A védetté nyilvánítási eljárás magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kezdeményezésére, illetve hivatalból indulhat el.
- (2) A védetté nyilvánítási eljárást a bejelentés illetve javaslat, Polgármesteri Hivatal általi kézhezvételt követő 30 napon belül meg kell kezdeni. A védetté nyilvánítási eljárást a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 22-27 §. rendelkezései alapján kell lefolytatni.
- (3) A helyileg védett természeti területté, értékke nyilvánítás, illetőleg a megszüntetés tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.
- (4) A természeti értékek földhivatali bejegyzéséről a rendelet alapján a polgármester gondoskodik.
- (5) A bejegyzés esetleges elmaradása a védettség hatályát nem érinti

8. §

A védett természeti értékek fenntartásának, kezelésének anyagi alapja

- (1) A védetté nyilvánított természeti értékek kezeléséhez, fenntartásához, bemutatásához, helyreállításához szükséges költségek fedezetéről az önkormányzat az éves költségvetésében illetve a helyi környezetvédelmi alap útján gondoskodik.
- (2) Természetvédelmi terület kezelésével, természetvédelmi kezelői feladatokkal a saját intézményén vagy közhasznú társaságán kívül más, arra alkalmas szervezet is megbízható.
- (3) A természetvédelmi kezeléssel megbízott szervezeteknek a fenntartáshoz szükséges kiadásaik fedezetét a mindenkori normáknak megfelelően biztosítani kell.

- (4) A természetvédelmi hatóság részéről kiszabott bírságokból befolyt összeget az érintett természeti érték fenntartására, helyreállítására, kezelésére kell fordítani.

II. rész

Helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánítása

Helyi jelentőségű természeti terület

8. §

- (1) Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a következő természeti értékeket nyilvánítja helyi védetté:
- a) Rád 077/158 hrsz-ú terület,
 - b) Rád 0248/3 hrsz-ú terület,
 - c) Rád 0248/4 hrsz-ú terület,
 - d) Rád 0248/5 hrsz.-ú terület.
- (2) Az (1) bekezdésben jelzett területek, amelyek a Gombás-patak árterén, a Bíróságok nevű dűlőt érintik, ökológiai folyosót képeznek különböző ún. biotópok, élőhelyek között, megmaradásuk kulcsfontosságú a Rád községet körülvevő egészséges és különleges környezet szempontjából.
- (3) A szőri út mente, mások elnevezésében Csekei-rét és a vele egy ökoszisztémát, vagyis összefüggő élőhelyi rendszert alkotó Gombás mente – melybe az említett dűlő is tartozik – védett természeti értékei rendszertani sorrendben:

a) Növények: agárkosbor, budai imola, fátyolos nőszirm, macskahere, tavaszi hérics

b) Védett állatok:

ba) Bogarak: szarvasbogár, nagy hősincse.

bb) Lepkék: fecskafarkú lepke, kardoslepke, farkasalmalepke, kis színjátszólepke, Atalanta-lepke, gyászlepke, nappali pávaszem, kis róka-lepke.

bc) Halak: fenékjáró küllő, szivárványos ökle, kövicsík.

bd) Kétéltűek: vöröshasú unka, barna ásóbéka, barna varangy, zöld varangy, zöld levelibéka, erdei béka.

be) Hüllők: fürge gyík, zöld gyík, vízisikló, kockás sikló.

bf) Madarak: nyílfarkú réce, fűj, kis kócsag, nagy kócsag, szürke gém, vörös gém, fekete gólya, fehér gólya, darázsölyv, barna rétihéja, kékes rétihéja, hamvas rétihéja, héja, karvaly, egerészölyv, békászó

sas, parlagi sas, vörös vércse, kis sólyom, kabasólyom, kerecsensólyom, guvat, kis vízicsibe, pettyes vízicsibe, haris, vízityúk, daru, kis lile, bíbic, pajzsoscankó, sárszalonna, kis sárszalonna, piros lábú cankó, erdei cankó, réti cankó, billegetőcankó, dankasirály, kék galamb, vadgerle, kakukk, füleskuvik, erdei fülesbagoly, lappantyú, gyurgyalag, búbosbanka, nyaktekeics, zöld küllő, fekete harkály, nagy fakopáncs, közép fakopáncs, kis fakopáncs, búbospacsirta, mezei pacsirta, füstű fecske, molnárfecske, parlagi pityer, erdei pityer, réti pityer, rozsdástorkú pityer, havasi pityer, sárga billegető, barázdabillegető, ökörszem, erdei szürkebegy, vörösbegy, fülemüle, házi rozsdafarkú, rozsdás csuk, cigánycsuk, fekete rigó, fenyőrigó, énekes rigó, léprigó, réti tücsökmadár, berki tücsökmadár, foltos nádiposzáta, énekes nádiposzáta, nádirigó, karvalyposzáta, kis poszáta, mezei poszáta, barátposzáta, csilpcsalpfüzike, sisegő füzike, fitiszfüzike, sárgafejű királyka, őszapó, barátcinege, széncinege, kék cinege, csuszka, sárgarigó, töviszűrő gébics, nagy őrgébics, holló, seregély, mezei veréb, erdei pinty, fenyőpinty, csicsörke, tengelic, kenderike, zöldike, csíz, süvöltő, meggyvágó, cankó, füleskuvik, erdei fülesbagoly, réti tücsökmadár, sordély fekete gólya, darázsölyv, hamvas rétiheja, kerecsensólyom, gyurgyalag.

bg) Emlősök: keleti sün, közönséges vakond, több cickány-faj, mogyorós pele, vadmacska.

- c) Kultúrtörténeti értékek: az (1) bek. a), b), c), és d) pontokban jelzett helyrajzi számok nyilvántartott régészeti lelőhelyet jelentenek, konkrétan a Bíróságok dűlőben újkőkori és Árpád-kori régészeti bizonyítékok kerültek elő és a mai napig feltáratlan kulturális örökségvédelmi leleteket rejt a föld.

- (4) A védetté nyilvánítás célja a terület fennmaradt természetes növénytakasulásainak védelme mellett, az ott élő és előforduló állatok természetes élőhelyének, és a kultúrtörténeti emlékek feltárhatóságának biztosítása, a kutatás és a környezeti nevelésben fontos szerepet betöltő adatgyűjtés fenntartása.

III. rész

A helyi jelentőségű természeti értékek hivatali nyilvántartása

9. §

- (1) A védett természeti területekről a Polgármesteri Hivatal törzskönyvet vezet. A törzskönyvnek tartalmaznia kell:
- a) a védett érték megnevezését, fényképét,
 - b) a pontos helyét,
 - c) a tulajdonosának, kezelőjének, használójának a nevét,
 - d) a védelemre javaslatot tevő nevét,

- e) a védelem indokolását,
- f) a védett érték kezelésének módját, a vonatkozó korlátozásokat, tiltásokat,
- g) a védelmet megállapító döntés számát, időpontját.

Vegyes és záró rendelkezések

10. §

- (1) Jelen rendelet 2012. április 19-én lép hatályba.
- (2) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik

11. §

E rendelet a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló szerződésének kihirdetéséről szóló 2004. évi XXX. számú törvénnyel összhangban az Európai Közösségek jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Rád, 2012. április 19.

Lieszkovszki Gábor
 polgármester

Rutkai Róbert
 jegyző

A rendelet kihirdetve, hatályos

Rád, 2012. április 19.

Rutkai Róbert jegyző

**A Rádi Csekei- rét Helyi Jelentőségű Természetvédelmi Terület
természetvédelmi kezelési terve**

© *fotó: Richard Wesley*

Nagy Gergő Gábor¹ – Rottenhoffer István^{2,3}

2012.

¹*Budapesti Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar, Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék*

²*Szóri-erdő Népe Egyesület*

³*Börzsöny Természet- és Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány*

1. Természetvédelmi célkitűzések

- A terület természeti állapotának, a Nemzeti Ökológiai Hálózatban betöltött szerepének fenntartása, ill. természetvédelmi szempontból kívánatos fejlesztése.
- A területen található védett növény és állatfajok állományának, költőpárjainak megőrzése, különös tekintettel a közösségi jelentőségű madárfajokra, úgymint a világszerte veszélyeztetett, fokozottan védett *harisra* (*Crex crex*), a hazánkban szórványos, ritka fészkelőnek minősülő *piroslábú cankóra* (*Tringa totanus*), valamint a *karvalyposztára* (*Sylvia nisoria*) és a *tövisszűrő gébicsre* (*Lanius collurio*); ezen kívül a regionális jelentőségű *füleskuvikra* (*Otus scops*) és a *régi tücsökmadár* (*Locustella naevia*).
- A többi értékes faj kulcsfontosságú táplálkozási területeinek fenntartása.
- Természetes fajösszetételű, idegenhonos fajoktól mentes növénytakaró megőrzése, ill. kialakítása.
- A terület tájképi értékeinek megőrzése.
- A terület botanikai és zoológiai értékeinek széles körű föltárása, természetvédelmi helyzetük folyamatos nyomon követése, monitoringozása.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A terület természeti értékeinek extenzív mezőgazdálkodási módszerekkel (legeltetéssel és kaszálással) történő fenntartása, ill. gyarapítása. A legeltethető állatsűrűséget a gyepek eltartóképességének figyelembevételével kell meghatározni, melynek 0,2-0,8 állategység/ha között kell lennie.
- A haris és a réthez kötődő költőfajok életterének optimális kialakítása a kaszálás időbeli korlátozásával (08.01. napját követően kezdődhet az első kaszálás), vadriasztó lánc használatával.
- Idegenhonos növényfajok eltávolítása a területről, ill. elterjedésük megakadályozása megelőző, preventív módszerekkel.
- A táji értékek védelmének biztosítása a tájkép-átalakítással járó tevékenységek és beépítések tiltásával.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Szántók kezelése

- Szántó művelési ágból engedélyezett a gyepesítés vagy őshonos fajokkal történő erdősítés és ezzel a művelési ág megváltoztatása.

- A szántóföldi művelés során nem engedélyezett a műtrágya és a rovarirtószer használata. A növényvédőszeresek közül a bio-minősítésű szerek használata engedélyezett.

3.1.2. Gyepek kezelése

A védett fajok optimális élőhelyének megőrzése miatt nem engedélyezett a gyepek égetése, felülvetése, műtrágyázása.

- Az élőhelyi sokszínűség biztosítása okán a Gombás-patak és a Szóri-völgybe vezető földút irányában meg kell hagyni a széles mezsgyesávot, azt művelésbe vonni nem szabad.
- Az élőhely mozaikosságának megőrzéséért őshonos faegyedek, bokrok telepítése szükséges az összefüggő rét zónájában.
- Nem engedélyezett a művelési ág megváltoztatása, maradnia kell a rét művelési ágának, melyet kaszálóként vagy legelőként kell hasznosítani.

3.2. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Fajok védelme

- A védett és fokozottan védett fajok védelme érdekében az idegenhonos növényfajok eltávolítása vegetációs időszakon kívül (december 1.-február 28. között) történhet.
- A földön fészkelő madárfajok sikeres szaporodása érdekében gépi kaszálás esetén nem kívülről befelé szűkülő körökkel, hanem bentről kezdve kívülré (ún. kiszorító kaszálással) kell haladni a munkagéppel a kaszálás folyamatában, vadriasztó lánc használatával.

3.2.2. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- Nem végezhető a területen olyan tevékenység, ami a tájkép átalakításával jár.
- A nyilvántartott, ismert, ill. a potenciális, még feltáratlan régészeti lelőhely legkisebb mértékű bolygatása is a területileg illetékes kulturális örökségvédelmi intézmény tudomásával, szakhatósági állásfoglalásával és írásos engedélyével történhet.
- A biológiai sokféleség növelése érdekében a területet lezáró szóri út mellékére őshonos tájfajtaiból álló gyümölcsfásor telepítése javasolható.

3.2.3. Látogatás

- A terület gyalogosan szabadon látogatható.
- Gépjárműforgalom csak a meglévő utakon lehetséges.

- Időszakosan kijelölhető természetvédelmi okok miatt (fészkelő hely, védett növény virágzása stb.) olyan terület, amely bolygatása, látogatása és művelése meghatározott időpontban tilos.

3.2.4. Oktatás, bemutatás

- A területen a természetvédelmi célú oktatás, környezeti nevelés és az ehhez kapcsolódó tevékenységek engedélyezettek szakmai szempontból felkészült terepi vezető bevonásával.

3.2.5. Kutatás, vizsgálatok

- A területen további botanikai és zoológiai kutatások folytatása, a kevésbé ismert élőlénycsoportok feltárása, valamint a növény- és állatpopulációk természetvédelmi helyzetének folyamatos nyomon követése, monitoringozása a helyi önkormányzat hozzájárulásával engedélyezett.

3.2.6. Terület- és földhasználat

- A területen új építmény létesítése tilos.
- A területen vadgazdálkodási létesítmény elhelyezése és a vadetetés tilos.
- A területen ipari és bányászati tevékenység folytatása tilos.
- Tavaszi olvadékvizek, egyéb felszíni vizek területen tartása szükséges a terület megfelelő vízellátása, a kiszáradás megelőzése miatt, ezért ezen vizek bármintemű levezetése tilos.
- Birtokhatárok tájba nem illő jelzéssel történő jelölése tilos.
- ~~Motoros technikai sportok (két- és négykerekű) folytatása tilos.~~

3.2.7. Természetvédelmi infrastruktúra

- A terület határán tájékoztató és információs tábla kihelyezése szükséges, gondoskodni kell ennek folyamatos karbantartásáról.

Rád, 2012. április 19.